

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2020

Δελτίο Τύπου

Οριστική λύση στο πρόβλημα της πλαστικής σακούλας ή όχι;

Ενώ το πρόβλημα της πλαστικής σακούλας είναι κρίσιμο και η εφαρμογή έως τώρα του μέτρου για τον περιορισμό της χρήσης της είναι απολύτως διάτρητη, το Υπουργείο Περιβάλλοντος (ΥΠΕΝ) προσεγγίζει για άλλη μια φορά το θέμα μονοδιάστατα, προτείνοντας¹ απλά την επέκταση του ανταποδοτικού τέλους στις πλαστικές σακούλες ανεξάρτητα του πάχους τους. Παρότι η νέα ρύθμιση είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, απέχουμε ακόμα πολύ από την ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος της πλαστικής σακούλας στη χώρα μας. Επιτέλους, απαιτείται μια πολιτική που θα αντιμετωπίζει το ζήτημα ως όφειλε, δηλαδή ως το πρώτο βήμα προς μια κοινωνία μηδενικών αποβλήτων, με τον πολίτη να είναι στο επίκεντρο των αλλαγών και όχι ο παθητικός δέκτης μέτρων.

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις έχουν καταθέσει επανειλημμένα τους προβληματισμούς τους για τον τρόπο που μέχρι σήμερα εφαρμόστηκε η Οδηγία 720/2015² για τη μείωση της κατανάλωσης των λεπτών πλαστικών σακουλών μεταφοράς. Μία εκ των βασικότερων ελλείψεων ήταν η απουσία υποχρέωσης ανταποδοτικού τέλους στις λαϊκές αγορές και τα περίπτερα. Αυτή η σοβαρή παράληψη συνεχίζεται και με τα νέα προτεινόμενα μέτρα του ΥΠΕΝ.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας για την κατά κεφαλή κατανάλωση πλαστικής σακούλας στην Ελλάδα με βάση τα υπάρχοντα και τα νέα προτεινόμενα μέτρα, βγαίνουν τα εξής κρίσιμα συμπεράσματα :

- Με τα υπάρχοντα μέτρα δεν επιτεύχθηκε στο τέλος του 2019 (και ούτε θα επιτευχθεί το 2020) ο εθνικός και ευρωπαϊκός στόχος της μείωσης της ετήσιας κατά κεφαλήν κατανάλωσης σε λιγότερες από 90 πλαστικές σακούλες.
- Με τα υπάρχοντα μέτρα πετυχαίνουμε κάτι που μόνο ως απίστευτο μπορεί να χαρακτηριστεί: Να μειωθεί σημαντικά η κατά κεφαλή κατανάλωση πλαστικής σακούλας το 2018 σε σχέση με το 2017 και από το 2019 να έχουμε σημαντική αύξηση της κατανάλωσης και σε τεμάχια, αλλά και σε ποσότητα και μάλιστα με περισσότερο κατά κεφαλή βάρος σε σχέση με το έτος αναφοράς του 2017 προ της επιβολής των μέτρων!!! Αυτό γίνεται διότι μειώσαμε τα τεμάχια και τα αντικαταστήσαμε με πολύ βαρύτερες πλαστικές σακούλες πάχους 50-70μm (για τις οποίες δεν υπήρχε υποχρέωση ανταποδοτικού τέλους και τις οποίες οι καταναλωτές προτιμούσαν στα καταστήματα λιανικής πώλησης, λόγω μικρότερου κόστους και μεγαλύτερης

χωρητικότητα), ενώ όπως αναφέρθηκε αφήσαμε, επίσης, χωρίς επιβολή ανταποδοτικού τέλους ένα μεγάλο μέρος της αγοράς, όπως είναι οι λαϊκές αγορές και τα περίπτερα.

- Τα νέα προτεινόμενα μέτρα, αντί να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα, εκτιμάται ότι θα επιφέρουν μία μικρή βελτίωση το 2020 και κυρίως το 2021, αλλά πάλι χωρίς να επιτυγχάνουμε τον εθνικό – ευρωπαϊκό στόχο του 2019 και να συνεχίζεται η κατά βάρος κατά κεφαλή κατανάλωση να είναι μεγαλύτερη από το 2017 προ της επιβολής οποιοδήποτε μέτρου.

Για να μπορέσουμε να επιτύχουμε τον επόμενο στόχο του 2025, για να μπορέσουμε να δρομολογήσουμε μία οριστική λύση στο πρόβλημα της πλαστικής σακούλας, και για να ανταποκριθούμε στην μελλοντική απαγόρευση της πλαστικής σακούλας που θα έρθει από την ΕΕ, προτείνουμε να γίνουν οι απαραίτητες προσθήκες στο άρθρο 65 του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου με βάση τις παρακάτω προτάσεις:

1. Να επεκταθεί το ανταποδοτικό τέλος στις λαϊκές και τα περίπτερα
2. Να αξιοποιηθεί επιτέλους από τον ΕΟΑΝ το υποτιθέμενο ανταποδοτικό τέλος του 2018 και των επόμενων ετών: α) σε εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για χρήση μέσων μεταφοράς πολλών χρήσεων, β) στη δημιουργία καλαίσθητων μέσων μεταφοράς πολλών χρήσεων (πάνινη τσάντα, δικτάκια, κ.α.) και διανομής τους δωρεάν μέσω των super markets ή με άλλους τρόπους, γ) στην προετοιμασία της αγοράς για την κατάργηση των πλαστικών μιας χρήσης, δ) σε δημιουργία εθελοντικών προγραμμάτων για καφέ και εστιατόρια για την αντικατάσταση των πλαστικών μιας χρήσης με επαναχρησιμοποιήσιμα δοχεία, ε) σε έρευνα και πιλοτικά προγράμματα για την αντιμετώπιση της πλαστικής ρύπανσης.
3. Έναρξη διαβούλευσης για τον καθορισμό του χρονοδιαγράμματος πλήρους απαγόρευσης της πλαστικής σακούλας μιας χρήσης στην Ελλάδα μαζί με την διαβούλευση για τα πλαστικά μιας χρήσης.
4. Να προχωρήσει γρήγορα η εθνική πολιτική του καφέ κάδου για τα οργανικά με τη δυνατότητα χρήσης για την χωριστή συλλογή τους και κομποστοποιήσιμων σακουλών με βάση το EN 13436 (εναλλακτικά και χάρτινων), ώστε όχι μόνο να μην υποστεί οικονομική συρρίκνωση η βιομηχανία παραγωγής της σημερινής πλαστικής σακούλας, αλλά για να βγει και ωφελημένη.

Η προσπάθεια για τη μείωση χρήσης της πλαστικής σακούλας μιας χρήσης αποτέλεσε και αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για να κάνουμε το πρώτο βήμα ως κοινωνία στην απεξάρτηση μας από το πλαστικό μιας χρήσης. Για να γίνει όμως κάτι τέτοιο θα πρέπει η πολιτεία να μην το αντιμετωπίσει ως μια ακόμα υποχρέωση προς την ΕΕ που πρέπει να τηρήσει αλλά ως μια στρατηγική επιλογή που θα θέσει τις βάσεις για την κυκλική οικονομία που οραματιζόμαστε.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Φίλιππος Κυρκίτσος (ΟΕΑ) 210-8224281, 6936-140795 και

Άλκης Καφετζής (Greenpeace) 210-3840774, 6940431424

Σημειώσεις προς συντάκτες:

¹ Η πρόταση του Υπουργείου είναι στη διαβούλευση μέχρι τις 18 Μαρτίου 2020, [εδώ](#).

² Η σχετική ΚΥΑ 180036/952/2017, ΦΕΚ 2812/Β/10-08-2017 είναι διαθέσιμη [εδώ](#).

Εκτιμήσεις της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης (ΟΕΑ) για την διαχρονική κατά κεφαλή κατανάλωση πλαστικής σακούλας στην Ελλάδα α) Προ των μέτρων το 2017, β) με τα υπάρχοντα μέτρα 2018-2020 και γ) με τα προτεινόμενα μέτρα 2020-2021

	2017* Προ μέτρων	2018** Υπάρχοντα μέτρα	2019*** Υπάρχοντα μέτρα	2020*** Υπάρχοντα μέτρα	2020 Νέα**** μέτρα	2021 Νέα**** μέτρα
Κατανάλωση Πλαστικής Σακούλας πάχους <15 μm (τεμ./κάτοικο)	60	68	72	74	62	40
Κατανάλωση Πλαστικής Σακούλας πάχους 15-50 μm (τεμ./κάτοικο)	400****	184	168	158	161	164
Κατανάλωση Πλαστικής Σακούλας πάχους 50-70 μm (τεμ./κάτοικο)	6	26	109	153	135	100
Κατανάλωση Πλαστικής Σακούλας πάχους >70μm (τεμ./κάτοικο)	2	10	17	18	19	20
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ (τεμ./ κάτοικο)	468	288	366	402	376	324
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ(kg/κάτοικο)	4,52	3,23	5,48	6,53	6,09	5,20

*2017 το έτος πριν την επιβολή οποιουδήποτε ανταποδοτικού τέλους

2018 το έτος με επιβολή ανταποδοτικού τέλους **0,04€/τεμ. (με ΦΠΑ) στις ΠΣ πάχους 15-50μm και με εξαίρεση από το τέλος των λαϊκών αγορών και των περιπτέρων

***2019 το έτος με επιβολή ανταποδοτικού τέλους **0,09€/τεμ.** (με ΦΠΑ) στις ΠΣ πάχους 15-50μm και με εξαίρεση από το τέλος των λαϊκών αγορών και των περιπτέρων

****2020 το έτος με επιβολή ανταποδοτικού τέλους **0,09€/τεμ.** (με ΦΠΑ) στις ΠΣ πάχους 15-50μm και με εξαίρεση από το τέλος των λαϊκών αγορών και των περιπτέρων

****Εφαρμογή των νέων προτεινόμενων μέτρων από 1/9/2020 με επιβολή ανταποδοτικού τέλους **0,09€/τεμ.** σε όλες τις ΠΣ ανεξαρτήτου πάχους και με εξαίρεση από το τέλος των λαϊκών αγορών και των περιπτέρων

***** Για την μεγαλύτερη διασφάλιση των διαχρονικών εκτιμήσεων σαν κατά κεφαλή κατανάλωση πλαστικών σακουλών με πάχος 15-50 μm το 2017 χρησιμοποιήθηκε η συντηρητικότερη εκτίμηση (ΙΕΛΚΑ 400 τεμ./c) και όχι η εκτίμηση των LIFE DEBAG & ΟΕΑ (500 τεμ./c).